

Αν υπάρχει ένα έσχατο προπύργιο ηθικής στον πόλεμο, σε κάθε πόλεμο, τότε αυτά που έχουμε δει ως τώρα στο Ισραήλ και στη Γάζα έχουν καταστρατηγήσει κάθε έννοια ανθρωπιάς. Οι θηριωδίες της Χαμάς με τις μαζικές δολοφονίες και τους βιασμούς αμάχων δεν έχουν προηγούμενο. Και πλέον η εισβολή στη Γάζα είναι όπως φαίνεται η πρώτη πράξη ενός εν εξελίξει πολέμου. Ήδη επίκειται δυναμική χερσαία επιχείρηση από τον ισραηλινό στρατό με σκοπό να «καθαρίσει» ολοκληρωτικά τη Χαμάς.

Μιλήσαμε με τον δημοσιογράφο και αναλυτή Βίκτωρ Ελιέζερ που κι αυτός, βιώνει με έντονα συναισθήματα όσα συμβαίνουν αυτή στη στιγμή στη Γάζα. Ωστόσο, είναι φανερό πως ο λόγος του ορθοτομεί τα γεγονότα προσπαθώντας μέσα από το βάρος του αθώου αίματος και των ερειπίων να βρει μια εξήγηση για όσα συμβαίνουν αυτές τις μέρες.

- Θα ήθελα να σας ρωτήσω αν έχετε κάποιον δικό σας άνθρωπο, φίλο ή συγγενή, που να κινδύνευσε ή στην απευκαΐα περίπτωση να έχασε τη ζωή του από τις επιθέσεις της Χαμάς.

Η οικογένεια μου ζει στο Τελ Αβίβ, δεν είναι στην εμπόλεμη ζώνη και είναι όλοι καλά. Φυσικά πηγαίνουν στα καταφύγια όταν χτυπάει η σειρήνα, όπως κάνουν όλοι οι Ισραηλινοί τις τελευταίες μέρες. Υπάρχει η αγωνία. Δυστυχώς, χάθηκε ένα κορίτσι 25 χρονών που ήταν στενή φίλη του γιου μου και της παρέας εδώ. Λεγόταν Εντεν Μπερουμπή και ήταν ελληνικής καταγωγής. Ερχόταν πολύ συχνά στις εδώ κατασκηνώσεις. Υπάρχει άμεση συναισθηματική φόρτιση στην οικογένεια. Τα ξαδέλφια μου στο Ισραήλ μεταφέρουν τον πόνο των δικών τους φίλων και γειτόνων... γιατί;

- Αυτό το «γιατί» υπάρχει μέσα σε όλους μας.

Το Ισραήλ είναι μια μεγάλη γειτονιά. Υπάρχουν 1.200 πτώματα και πάνω από 250 από αυτά ήταν νεκρά παιδιά που διασκέδαζαν. Αυτά τα παιδιά προέρχονταν από όλο το Ισραήλ. Κάποιο παιδί έχει χαθεί από κάθε πόλη και κάθε γειτονιά. Ο πόνος και θλίψη είναι διάσπαρτοι. Οχι μόνο γι' αυτά τα παιδιά, αλλά και για τα υπόλοιπα θύματα που ήταν άντρες, γυναίκες, μεγάλοι άνθρωποι. Είμαστε κοινωνοί αυτού του μεγάλου σοκ που επικρατεί στην ισραηλινή κοινωνία.

- Αυτή τη στιγμή στον μέσο δυτικό πολίτη κυριαρχεί η οργή. Κι ας μην ξέρει γιατί ακριβώς συμβαίνει όλο αυτό. Στεκόμαστε όλοι στην ωμότητα των πράξεων από την μεριά της Χαμάς. Μέσα σας ποιο συναίσθημα κυριαρχεί;

Δεν ξέρω αν είναι μόνο οργή. Νομίζω περισσότερο θλίψη και αιφνιδιασμός. Αυτό το σοκ αφορά ολόκληρο τον εβραϊκό λαό. Μέσα σε 48 ώρες δολοφονήθηκαν 1.200 άνθρωποι. Τέτοια εμπειρία ο εβραϊκός λαός είχε να τη ζηήσει από τη σφαγή του Μπάμπι Γιάρ στην Ουκρανία στη διάρκεια του Ολοκαυτώματος.

- Τα ξένα μέσα δεν διστάζουν να χαρακτηρίσουν αυτή την επίθεση ως την 11η Σεπτεμβρίου του Ισραήλ.

Έτσι είναι! Μόνο που η 11η Σεπτεμβρίου για το Ισραήλ αφορά ολόκληρο τον κόσμο. Το δικό μας ψυχολογικό τραύμα, αναφέρομαι στον μέσο Εβραίο στην Ευρώπη, είναι το Ολοκαύτωμα. Το έζησαν οι γονείς μας είτε επειδή επιβίωσαν κρυπτόμενοι είτε επειδή γλίτωσαν από τα στρατόπεδα. Αυτό, όμως, είναι μια ολόκληρη ιστορία που τη βιώνουμε. Όταν συμβαίνει κάτι τέτοιο, πέρα από την οργή υπάρχει ένας βαθύς αναστοχασμός και κυρίως αιφνιδιασμός.

- Στέκομαι στη λέξη «αιφνιδιασμός». Όλοι αναρωτιόμαστε πώς έγινε και η περιβόητη ισραηλινή άμυνα δεν μπόρεσε να πιάσει τα σήματα από τη Χαμάς.

Δεν το περιμέναμε διότι είχαμε την αίσθηση ότι το Ισραήλ είναι ένα ισχυρό κράτος που μπορεί να θωρακίζει τους πολίτες του από κάθε απειλή, κάτι που είχε αποδειχθεί όλα αυτά τα χρόνια. Η Χαμάς δεν ξεκίνησε να εκτοξεύει ρουκέτες την προηγούμενη εβδομάδα. Εκτοξεύει εκατοντάδες στο Νότιο Ισραήλ, είχε γίνει τρόπος ζωής πλέον, και το Ισραήλ αναχαίτιζε αυτές τις επιθέσεις. Το καταφύγιο ήταν κομμάτι της ζωής των κατοίκων, αλλά ως εκεί. Κανείς δεν περίμενε την αδράνεια ολόκληρου του συστήματος και στο επίπεδο των πληροφοριών και στο επίπεδο των επιχειρήσεων.

- Ηδη ασκείται έντονη κριτική στον Νετανιάχου. Όλοι τον κατηγορούν ότι δεν άκουσε τα μηνύματα, αν και ο ίδιος διατείνεται πως δεν του ήρθαν τέτοιες πληροφορίες.

Η κριτική έχει ήδη αρχίσει και είναι πολύ σκληρή μέσα στο Ισραήλ. Υπάρχουν πολλά άρθρα, όπως το τελευταίο του Γιουβάλ Αράρι στην Γεντιότ Αχαρονότ που ήταν μετριοπαθές σε σχέση με άλλα. Ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης, Γιαΐρ Λαπίντ, του απέδωσε τεράστια ευθύνη ότι δεν μπόρεσε να αποτρέψει αυτή την επίθεση. Είναι μια τεράστια εσωτερική συζήτηση μέσα στο Ισραήλ, η οποία έχει ξεκινήσει, αλλά για όλα τα σφάλματα που γίνονται ή έγιναν στις επιχειρήσεις ή τους πολέμους, συστήνεται πάντα μετά τον πόλεμο μια επιτροπή έρευνας που αποδίδει τις ευθύνες όπου ανήκουν. Αυτή η επιτροπή είναι από ανώτατους δικαστές και ανεξάρτητους ειδικούς.

- Η οποία έχει αποδώσει ευθύνες ως τώρα σε παλαιότερες υποθέσεις, έτσι δεν είναι;

Αμέσως μετά τον πόλεμο του Γιου Κιπούρ υπήρξε η επιτροπή Αγκρανάτ, η οποία απέδωσε ευθύνες στην ανώτατη ηγεσία του στρατεύματος για το φιάσκο των πρώτων ημερών. Παρά το γεγονός ότι απέβη ένας νικηφόρος πόλεμος για το Ισραήλ. Έγινε η επιτροπή έρευνας για τις επιχειρήσεις στο Λίβανο που απέδωσε ευθύνες στον αρχιστράτηγο και τον τότε υπουργό Άμυνας, Αριέλ Σαρόν και του απαγόρευσε εσαεί να αναδειχθεί ως υπουργός Άμυνας του Ισραήλ, ανεξάρτητα αν στη συνέχεια έγινε πρωθυπουργός. Θέλω να πω ότι αναμένονται βαθιές έρευνες. Ίσως δεν είναι η ώρα, αλλά όταν σε μια χώρα ο πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει πάει φυλακή, πρώην πρωθυπουργός έχει πάει φυλακή, νυν πρωθυπουργός κατηγορείται για μια σειρά αδικημάτων, αντιλαμβάνεστε ότι σ' αυτή τη χώρα λειτουργεί απερίσπαστα ένας βασικός πυλώνας της Δημοκρατίας που δεν είναι άλλος από τη δικαιοσύνη.

- Πού αποδίδετε αυτή την αγριότητα που ξεπερνάει τα ανθρώπινα μέτρα των μαχητών της Χαμάς;

Δύο είναι οι παράγοντες, όπως μπορώ να κρίνω από τα καθημερινά μου αναγνώσματα. Ο πρώτος είναι η αύξηση και το επίπεδο του ισλαμικού φανατισμού όπου δεν επιδιώκει πλέον την απελευθέρωση της Παλαιστίνης, αλλά την εξαφάνιση κάθε Εβραίου. Ο δεύτερος είναι ότι η επιρροή του Ισλαμικού Κράτους δεν περιορίστηκε στο Ιράκ και τη Συρία, αλλά εξαπλώθηκε και στη Λωρίδα της Γάζας. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν ήταν αντιγραφή του Ισλαμικού Κράτους. Τα περισσότερα βίντεο που είδαμε τραβήχτηκαν από τους σφαγείς με τα κινητά τηλέφωνα των θυμάτων τους που τα έστελναν στους συγγενείς τους. Ακριβώς αυτή τη μέθοδο που χρησιμοποιεί ο ISIS. Μια ακόμη λεπτομέρεια: τα φορτηγά Τογιότα της Χαμάς είναι ακριβώς τα ίδια με τα φορτηγά του Ισλαμικού Κράτους. Ήμασταν ήσυχτοι ότι το Ισλαμικό Κράτος εξαφανίστηκε. Να που δεν ισχύει.

- Φοβάστε ότι άλλα φίλια κράτη θα ενισχύσουν την Χαμάς;

Η απάντηση δεν μπορεί να είναι απλή. Ως σήμερα ο μη πόλεμος μεταξύ Αράβων και Ισραηλινών βασιζόταν σε δύο πυλώνες: στις συμφωνίες ειρήνης του Ισραήλ με την Αίγυπτο και την Ιορδανία και στην ισχύ στην αποτροπή του Ισραήλ. Δηλαδή το Ισραήλ είχε τη δύναμη να περάσει το μήνυμα «μην τολμήσετε». Τώρα, με την εισβολή της Χαμάς στη Γάζα, το Ισραήλ έχει χάσει αυτό το συγκριτικό πλεονέκτημα.

- Τι σημαίνει αυτό;

Εάν δεν καταστραφεί ολοσχερώς η στρατιωτική και πολιτική υποδομή της Χαμάς, τότε δείτε τι κινδυνεύει να συμβεί στη Μέση Ανατολή. Η Χεζμπολάχ και άλλες οργανώσεις που βρίσκονται στη Δυτική Όχθη και τώρα βρίσκονται υπό τον έλεγχο της παλαιστινιακής αρχής, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν θα εκμεταλλευτούν μια ευκαιρία ριζοσπαστικοποίησης, τότε το Ισραήλ θα βρεθεί μπροστά σε πολλαπλά μέτωπα. Μην ξεχνάμε και τις χώρες που επηρεάζονται από το Ιράν -στη Συρία, ως πούμε, υπάρχουν ιρανικά στρατεύματα-, ή το Ιράκ. Αν συμβεί αυτό θα κινδυνεύει η ύπαρξη του Ισραήλ.

- Οι ΗΠΑ μπορούν να αποτρέψουν κάτι τέτοιο; Ήδη ο Αμερικανός ΥΠΕΞ, Άντονι Μπλίνκεν, βρίσκεται στην περιοχή για σειρά επαφών. Αρα, να περιμένουμε για δραστική επιρροή;

Και σε αυτό το στάδιο οι Αμερικανοί βρίσκονται εκεί με ισχυρή παρουσία, επειδή αντιλαμβάνονται τους κινδύνους που σας περιέγραψα προηγουμένως. Ο Μπλίνκεν πάει για να μπορέσει να κρατήσει την παλαιστινιακή αρχή στα πλαίσια της μετριοπάθειας έτσι ώστε να αποτραπούν επιθέσεις και από τη Δυτική Όχθη, που άμεσα θα είχαν αντίκτυπο μέσα στο Ισραήλ και θα υπήρχαν αντίποινα. Επίσης, θέλει να καθησυχάσει την κοινή γνώμη στην Ιορδανία και την Αίγυπτο. Οι συμβολισμοί που εξέπεμψε ως τώρα η Χαμάς είναι ότι νίκησαν ή ότι μπορούν να νικήσουν το σιωνιστικό κράτος. Αν οι ηγεσίες των κρατών που ανέφερα επηρεαστούν από την τοπική κοινή γνώμη ενδέχεται να παρασυρθούν σε ενέργειες που ενδέχεται να αναφλέξουν ολόκληρη την περιοχή. Προφανώς και ο Λίβανος φλέγεται.

- Να περιμένουμε ότι θα αναλάβουν άμεσα δράση οι χερσαίες δυνάμεις του Ισραήλ; Το θεωρείτε δεδομένο; Ήδη ζητείται η εκκένωση της Γάζας.

Το Ισραήλ ζήτησε εκκένωση, αλλά δεν είμαι βέβαιος ότι αυτή η εκκένωση υλοποιείται διότι η Χαμάς, αντίθετα, την εμποδίζει.

- Για να μετατρέψει τους απλούς ανθρώπους σε μάρτυρες;

Για να τους μετατρέψει σε εργαλείο πίεσης της παγκόσμιας κοινής γνώμης. Να τους χρησιμοποιήσει ως ασπίδα, όπως έχει κάνει στο παρελθόν. Εύλογα να πει κανείς, αν δεν το έκανε, δεν θα υπήρχαν θύματα; Βεβαίως, δεν υπάρχει αμφιβολία. Το θέμα είναι πόσα θύματα θα υπήρχαν στη μία περίπτωση και πόσα στην άλλη. Επί μια εβδομάδα έκλαιγαν οι Ισραηλινές μητέρες τους δικούς τους ανθρώπους. Την ευθύνη γι' αυτά τα δάκρυα την έφερε αποκλειστικά και μόνο η Χαμάς. Δυστυχώς θα δούμε δάκρυα και από το Παλαιστίνιες μανάδες και οικογένειες που θα θρηνούν δικούς τους αθώους ανθρώπους. Την ευθύνη θα την έχει πάλι η Χαμάς. Αν πρόκειται για μια ανθρωπιστική καταστροφή και ένα έγκλημα κατά της ανθρωπότητας έχει τελεστεί και συνεχίζει να τελείται από την ίδια τη Χαμάς.

- Τι μπορεί να συμβεί σ' αυτή την περιοχή στο άμεσο μέλλον;

Νομίζω ότι οι τελευταίες εξελίξεις έδειξαν πόσο απρόβλεπτες μπορεί να οι... εξελίξεις στη Μέση Ανατολή. Στην ισραηλινή πλευρά βλέπω μια κοινωνία που ενώθηκε μετά από πολλές εβδομάδες έντονου διχασμού όπου όλοι προέβλεπαν αυτόν τον διχασμό ανάμεσα στις δυνάμεις της προόδου και του συσκοτισμού και της οπισθοδρόμησης. Αυτές οι δυνάμεις ενώθηκαν, αλλά η αγανάκτηση απέναντι στον πρωθυπουργό και την κυβέρνηση είναι διάσπαρτη. Παρά την ενότητα και το μέτωπο που έχει σχηματιστεί μέσα στην ισραηλινή κοινότητα. Η κυβέρνηση θεωρείται υπεύθυνη για την αποσάθρωση όλου του συστήματος. Η αγανάκτηση αυτή θα φέρει μια μεγάλη πολιτική αλλαγή στο Ισραήλ.

- Θα υπογραφεί μια συνθήκη ειρήνης;

Όχι! Από την άλλη, θα συνειδητοποιήσουν όλο και περισσότεροι Ισραηλινοί αυτό που είπε ο Άμος Οζ. Με τους Παλαιστίνιους δεν πρόκειται να γίνουμε αδέρφια ούτε να ζήσουμε όπως ζει η Ολλανδία με το Βέλγιο. Θα πρέπει, όμως, να αποφασίσουμε ότι ζούμε στην ίδια γειτονιά. Το σημαντικό θα είναι ο ένας γείτονας να μην παρενοχλεί τον άλλον. Είχαν γίνει πολλά βήματα στο παρελθόν, δυστυχώς με ευθύνες εκατέρωθεν αυτές οι προσπάθειες δεν ευδοχώθηκαν. Αν οι Παλαιστίνιοι αντιληφθούν το μεγάλο έγκλημα που έκανε η Χαμάς εις βάρος της δικής τους υπόθεσης, τότε, με την πίεση των ΗΠΑ, αλλά και τη συνειδητοποίηση της ισραηλινής κοινής γνώμης ότι δεν μπορούμε συνεχώς να κλαίμε τα παιδιά μας, ίσως να υπάρξει μια συνεννόηση. Ίσως αυτό να ακούγεται νοσταλγικό, αλλά δεν υπάρχουν μαγικές λύσεις. Οι Ισραηλινοί δεν πρόκειται να εξαφανίσουν τους Παλαιστίνιους ούτε οι Παλαιστίνιοι τους Ισραηλινούς. Αρκεί να το συνειδητοποιήσουν διότι οι Ισραηλινοί δεν σκοπεύουν να εξαφανίσουν τους Παλαιστίνιους. Δεν θέλουν τέτοια πράγματα.

Πηγή: [ANDRO, 14.10.2023](https://www.andro.gr/14-10-2023)